

φίλος ἀρθρογράφος· ἀλλὰ κηρυττόμενος τόσον σφοδρὸς πολέμιος τῆς δημοτικῆς εἶναι ως νὰ καταδικάσῃ τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν εἰς αἰώνιον ξηροφαγίαν ἄρτου καὶ τυροῦ, ως ἔγραψεν ἀλλοτε χαρίστατα διαιμάντιος τῶν «Ἐλδώλων» συγγραφεύς.

Μ. Δ. ΦΡΑΓΚΟΥΔΗΣ
(«ΑΛΗΘΕΙΑ» Λεμεσοῦ, ἀριθ. 415, σει. 1).

ΣΟΝΕΤΤΑ

ΣΑΡΔΑΝΑΠΑΛΟΣ

Στὸν κ. Φωτιάδην.

Μυριόδουνη τῆς ἡδονῆς ἀν λάχαινες μιὰ βρύση,
τὴ δίψα σου τὴν ἀσελγή νὰ σύνη δὲ θὰ ἡμπόδει·
σὰ δράμος μυριοπλόκαμος, στὸ λάρδο σου μεθῆσι
μέσ' στὴν ἀγκάλη σου ἐλυσηνες κάθε σιγμὴ καὶ κόρη.

Κι ἂμα ἡ λαγνεία σοῦ πύρωσε τὰ φρένα, νά σοῦ
[στήσῃ]
προστάξεις τὸ φηγατό σου, ποῦ τρέμοντας σεθύρει,
μὲ ἀρώματα βαρύτιμα, μὲ δρῦ καὶ κυπαρίσι
ἔνα βωμὸς ψηλότερο κι' ἀπ' τὸν Λιβάνον τὰ δρῦ.

Κ' ἔτοι μιὰ νύχτα, τρομερὸς ποῦ ἐμούγκριζε τυ-
[φώνας],
ἀπ' τὸς παρθένες κυκλιώτες τῆς μαύρης Βαρβιώνας
στὴν ἑνατόμβη διλύχρουσσος πυργώθηκε σαράπης.

Τρίζουν οἱ φλόγες τῶν ἀβρῶν σαρκῶν κι' ἡ εὐω-
[διά τους],
ἄψην κρασὺν, σὲ μέθυσε μὲ φλογεροὺς θανάτους,
ῶς που ἀναλύθησι σὰ δαυλὸς στὸν ταφὸ τῆς ἀγάπης.

'Απρίλης του 1904

ΦΙΛΤΡΟ

Στὸν δημαρτυρέα μου Ζ. Φυτίλην

Κοιλοπονῶντας πλάγιασε στὸ πουπουλένιο σιδῶμα
ἡ ἀρχοντοπούλα ἡ δμοφρη, μικρόδυχονη πρωτάρα·
μέσ' σὲ βελοῦδα χρυσδατὰ τὸ φαρφουρένιο σῶμα
ἀκέρητα δυὸς μερόνυχτα κυλιέται μὲ λαγτάρα.

Τέτοια σκληρὴ κοιλοπονὰ δὲ μεταστάθη ἀκόμα
κι' ὅλες οἱ σκλήρες γύρω τῆς, χλωμὲς ἀπ' τὴν τρο-
μάρα,

— Δὲν ἔχεις ἱδεῖ, ἀποκρίθηκε, ἄμα μπαίνης
στὴν ἀβλὴ νὰ στέκεται, ἔνα εἰδωλο ὁμορφότατο,
ἔργο τοῦ Δημητρίου, ποῦ φτιάνεις; ἐδωλατὰ ἀνθρώπων;

— Μήπως λέεις ἐκεῖνο, τοῦ λέων, ποῦ ρίγνει τὸ
δίσκο, τὸ σκυμμένο σὲ νένναι ἔτυμον νὰ τόνε ρίζη,
ποῦ κοιτάζεις κατὰ τὸ χέρι ποῦ κρατάει τὸ δίσκο,
ποῦ ἀλεφρόλυγίζει τὸ ἔνα πόδι του καὶ ποῦ φαίνεται
ὅτι θά σηκωθῇ μαζί μὲ τὸ ρίζυμο;

— Όχι, καίνο, μοῦ λέεις, γιατί κι ἀστόδες δὲ
εκσφρίχτης, ποῦ λέεις, εἴναι ἔνα ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ
Μύρωνα· μήτε γιὰ τὸ σημειόν του λέων, ποῦ δένεις
τὸ κεφάλι του μὲ κορδέλλα, τὸν διορρό, γιατί κι
ἀφτὸ εἴναι ἔργο τοῦ Πολύγνωτου. Μὰ ἔχεις τοὺς
ἀφτοὺς ποῦ εἴναις; δεξιὰ καθὼς μπαίνεις καὶ ποῦ
ἀνάμεσο τοὺς εἴναις στημένα καὶ τὰ ἔργα τοῦ Κρη-
τικὰ καὶ τοῦ Νησιώτη, οἱ τυραννοφονιάδες. Αν εἴδεις
ἔστι κοντὰ στὸ τρεχάμενο νερὸ κανέναν κοιλαρά, κα-
ραφλό, μισόγυμνο, ζακουστὸ γιὰ τὸς φλέβες του, μὲ
μερικές τρίχες τῆς γενειάδας του χάνεμισμένες, δμοιο
μ' ἀληθινὸν χνθρωπό, γιὰ κείνονα λέων διέλιχος δὲ
στρατηγὸς φαίνεται πῶς εἴναι.

— Μὰ τὸ Δία, τοῦ εἴπα, εἰδὼ καπτούνε δεξιὰ
ἀπὸ τὸν Κρόνο ποῦ φορεῖ κορδέλλες καὶ στεφάνια
ξερά, μὲ τὸ στῆθος γιομάτο χρυσόφυλλα.

— Εγὼ λοιπόν, εἴπεν διάφρατης, τὰ χρύ-

— «καλὰ οαράντι», ἀφέντισσα — φωνάζειν μένα
[στόμα],
σὰ βγῆκε πλειδί ἀπ' τὰ σπλάχνα της ἡ ζωτικὴ κα-
τάρα.

Γλύτωσε ἡ μάντα κι' ἐσκυψε γλυκόγελη τὰ μάθη
τι γέννησεν. — Άλλοι μονον! δχιδ φαρμακεμένη,
ποῦ ἀπ' τὰ βελοῦδα ἐγλύτησσε καὶ στᾶρια δάση
[έχαθη].

Μὲ χρόνια ἡ δόλια ἐσεψυχῆ στὴν κατίνη της τὴν ἴδια
καὶ ἄμ' ἀκουσεις πῶς ἄναψε τὰ δάση, ζαφνισμένη
φωτῆ ἡ ἐποιοθάνατη: — Νὰ καίνουνται καὶ τὰ φίδια;

Φλεβάρης τοῦ 1905

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΒΟΣΠΟΡΙΤΗΣ

Ο ΚΑΛΟΣΓΟΥΡΟΣ

(Σημειώματα ἐνὸς μαθητῆ του).

'Αξιόπιμε Κύριε,

Πρόθυμα σὲ; στέλνω τὰ σημειώματα ποῦ μοῦ
κάματε τὴν τιμὴ καὶ μοῦ ζητήσατε γιὰ τὸ δά-
σκαλό μου, τὸ μακαρίτη Καλοσγούρο. Τὰ στέλνω
τόσο προθυμότερα, ποῦ μοῦ δίνεται ἡ εὐχάριστη εύ-
καιρία νὰ ἐκφράσω μιὰν ἀκόμη φορά, καὶ ἀπὸ τὶς
στήλες τοῦ «Νουμᾶ», τὴν ἀγάπην κι ὅλη τὴν εὐ-
γνωμοσύνη ποῦ αἰσθάνουμει πρὸς τὴν μηνύμη του.
Αὐτὸς μοῦ ἀνοίξει τοὺς πρώτους δρίζοντες πρὸς τὴν
ζωὴ τοῦ πνεύματος, καὶ μένω ἀκόμη μὲ τὴ λόπη
ποῦ ἡ μοίρα τόσο γρήγορη μοῦ τὸν ἐξήλεψε.

Τὶς πρῶτες μέρες τῆς γνωριμίας μας, καὶ εἰχα
τότες μόλις δεκατέντες χρόνια, ἀρχισεις νὰ μοῦ μιλῇ
γιὰ τὸ Σολωμό, τὸ διοπού τὸν δένομα μοῦ ἥταν ἀγνω-
στο. Οἱ δασκάλοι μου ἥσαν πολὺ εὐσυνείδητοι γιὰ
νὰ βγοῦν ἀπὸ τὴν ἐπισημότερα τῆς γραμματικῆς
καὶ νὰ μοῦ ποῦν πῶς ὑπάρχει κι' ἔνας Σολωμός.
Γραμματικὴ καὶ Συντακτικὸ ὅσο θέλετε, δυὸς καὶ
τρεῖς ὥρες τὴν ἡμέρα. "Οταν ἔφευγα ἀπὸ τὴν Ἐλ-
λάδα, ἀντηχοῦσαν ἀκόμη στ' αὐτιά μου ὅλα τὰ
ρήματα εἰς μι, ἔζερα ποῦ πρέπει νὰ λέμε ἀνοκωχὴ
καὶ δχιδ: ἀνακοχή, καθομειλημένη καὶ δχιδ: καθομειλου-
μένη, δὲν είχα δύως ἀκόμης: ἀκόμη τὶς πρῶτες
στροφὲς τοῦ Ύμνου. Καὶ είχα τελειώση μὲ δριστα
τὸ ἔνα ἀπὸ τὰ τρία—καὶ μόνα—έλληνικὰ σχολεῖα
τῆς Κερκύρας. Καὶ δὲν είμαι ἔξαιρεση. Γιατὶ στὴ

σωσα κεῖνα, δταν μὲ γιάτρεψε ποῦ χάνομουν κάθε
τρεῖς μέρες ἀπὸ πυρετό.

— Μὰ ἔπανε καὶ γιατρός, τοῦ λέων, δρίλος μας
διέλιχος;

— Είναι καὶ μήν κοροϊδένεις, ἀποκρίθηκε διάφρατης
τοῦ Δημητρίου, καὶ γιατρός θὰ σὲ πωιδέψῃ πολὺ γλήγορα.
Ἐγὼ ζέρω τὶ μπορεῖς νὰ κάγη ἀφτὸ τὸ εἰδωλο ποῦ
τὸ περιγελεῖς ἐσύ. "Η φανταζεσκα ὅτι δὲν είναι στὸ
χέρι του καὶ θέρμες νὰ στέλνῃ σ' ὅποιους θέλει,
ἀφοῦ καὶ νὰ τὶς διώγηῃ τοῦ εἴναι βολετό;

— "Ἄς είναι ψυχόπονο, εἴπα ἔγω, τὸ εἰδωλο
καὶ καλόγρωμο, μιχ κι' ἔχει τόση δύναμη. Μὰ καὶ
τὶ δχιδ λοιπὸν τὸ βλέπετε νὰ κάνῃ δλοις τοῦ σπι-
τιοῦ;

— "Οταν καλονυχτώσῃ, εἴπει, ἀφοῦ κατεβῇ
κείνο ἀπὸ τὸ στήριγμά του δηνού στεκεται, φέρνεις
γύρῳ τὸ σπιτί καὶ τὸ συναπαντοῦ δλοις, καμιά φορά
τάκοιν καὶ νὰ τραγουδάῃ, μᾶς δὲν ὑπάρχεις κανένας
ποῦ νὰ τὸν ἔβλαψε· γιατὶ ἀρκεῖ νάλλαξιδρομίζῃ μο-
νάχα· καὶ κείνο περνάει χωρίς νὰ πειράξῃ καθόλου
δσους τὸ εἰδαν. Καὶ μάλιστα τὶς περισσότερες βολεὶς
καὶ λούζεται καὶ παίζει δλη τὴ νύχτα, ποῦ μπορεῖς
νάλλους τὸ θύρωδο τοῦ νεροῦ.

— Πρόσεξε τὸ λοιπόν, τοῦ λέων, μήπως καὶ τὸ
εἰδωλο δὲν είναι διάφρατης παρὰ διάφρατης Τάλος

Γενένη, μιὰν είκοστὴ πέμπτη Μαρτίου, ἀπὸ είκοσι
καὶ περισσότερους φοιτητὰς, ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς
ἐλεύθερης καὶ δούλης Ἑλλάδας, τὰ δυὸ τρίτα δέν
ηζεραν τοῦ Ύμνου παρὰ τὸν πρῶτο στίχο ἡ καὶ
κανένα. Κ' ἐδῶ ἀκόμη, ζηνουσα νέους εύπαιδευτους
καὶ φιλομαθεῖς νὰ ὄνομάζουν τὸ Σολωμὸ διγράμ-
ματον.

Στὲς ὠραῖες ὥχθες τῆς λίμνης τῆς Γενεύης καὶ
τοῦ Ροδανοῦ, τῆς λίμνης ὅπου, ὅταν βγαίνῃ ἡ ἥλιος,
καθρεφτίζεται βαθὺ γχλαζίο τὸ οὔρανον τὸ χρῶμα,
δι μακαρίτης μοῦ μιλοῦσε γιὰ τὸ Σολωμὸ καὶ γιὰ
δι, τὸ ἀλλο μποροῦσε νὰ φωτίσῃ τὸν παιδικό μου νοῦ.
Μιὰ μέρα ἀνοιξιάτικη, σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς μαχευτικὲς
έκεινες στιγμὲς ὅπου ὅλα ἐσιγοῦσαν καὶ δὲν ἀκούετο
παρὰ τὸ κῦμα νὰ σπάῃ στὶς πέτρες, ἐθυμήθηκε τοὺς
στήγους τοῦ Πινδεμόντη.

— Ετσι: κι δι ποταμὸς, ποῦ ἀπ' τὴν καθάρια λίμνη.

τῆς Γενεύης καμάρι, γχλανδε προβαλνει.

κ' ἐπρόσθετες. «Τὴν ἰδια σχεδὸν εἰκόνα είχα φαντα-
σθῆ μεταφράζοντας τοὺς στήγους κύντος τοῦ Πιν-
δεμόντην.

— Άλλη φορά, στὰς ἰδια ἐκεῖνα μέρη, χριζε μὲ
φωνὴ σιγαλὴ, ποῦ καμιὰ τέγην δὲν ἐστόλιζε, ἀλλὰ
ποῦ τὴν ἐκφρασή της κάντούσε απὸ βαθύτατο
αῖσθημα.

— Εστηγα: ὁ 'Ερωτας κορὸ μὲ τὸν ξανθὸν 'Απρίλη, κτλ.

κ' ἔξακολουθοῦσε ὡς ποῦ ἡ μηνή τὸν ἀπάρονε. Καὶ
λίγα βρήματα παραπέρα.

Δὲν είναι κόρτο ταπεινὸ, χαμόδεντρο δὲν είναι,
Βρύσεις ἀπλώνει τὰ κλαδιά τὸ δέντρο στὸν ἀέρα...

καὶ μοῦ ἔδειχνε τοῦ κάθε στήγου τὸν ὁμορφιά, ἐπέ-
μενε σ' ἐκφράσεις σὰν τὸ «βρύσεις κάπλωνε τὰ κλα-
διά» καὶ ἀλλες ποῦ ὄνόμαζεν ειδήματα, μ' ἔνα
λόγο, ἔθειε νὰ μοῦ μετακόλωσῃ δι, τὸ ἰδιος βαθύτατο
αἰσθητεστο. «Οταν ἀκουσα νὰ μοῦ ἀπαγγέλῃ τὴν
«Φαρμακωμένη», τὸν ἐρώτησα γιατὶ δεν διαβάζω,
τὸ ἰδιο ποίημα δὲν τὸ βρίσκω τόσο ωραῖο δισταν-
τ

Ο Σολωμός καὶ τὰ δημοτικὰ τραγούδια ἔσαν
ἡ πηγὴ τῆς ποιητικῆς του γλώσσας, καθὼς ὁ Πο-
λυλᾶς τὸ παράδειγμα τῆς κριτικῆς του. Οὐδεὶς
μοῦ ἔλεγε· «Οταν γράψω, ἔχω πάντα στὸ νοῦ μου
στίχους τοῦ Σολωμοῦ τοῦ μέτρου στὸ δποῖο γρά-
φω». Μὲ τὸν Πολυλᾶ εἶχε χριστισθεὶ τὰ κάμη καὶ
μιᾶ κριτική ἔκδοση ὅλων τῶν ἔργων τοῦ Σολωμοῦ
ἀλλὰ ὁ Θάνατος τοῦ στενοῦ φίλου του ἐματαιώσε τὸ
σχέδιο.

έγύριζαν στήν πατρίδα τους τοῦ ἔγραφαν λόγια γηιμάτα εὐγνωμοσύνη.

Αλησμόνητο θά διατηρώ τὴν ἐντύπωσην ἀπὸ τὰ
σοφά του μαθήματα. Τὸν βλέπων ἀκόμη μὲ τὸ βι-
βλίο στὴν ἀμασχάλη καὶ τὰ χέρια στὴν τούπη νὰ
μπαίνη στὴν τάξη καὶ μηχανικὰ νὰ πργαλνῃ στὴν
ἔδρα, ἐνῷ στὸ πρόσωπό του βλέπει κανεὶς ποῦ ἀλλοῦ
ἔχει τὴ σκέψη του. Εἶναι συνήθεια του. "Οπου νι αν
θρεθῇ, σκέπτεται, μεταφράζει, ἀναλυεῖ στίχους ή
σελίδες ποῦ διέβασε τὴν περασμένη ὥρα, καὶ ὅταν
τὸν πλησιάσω δὲ λείπει ποτὲ νὰ μοῦ μεταδώσῃ τὴ
σκέψη του. "Ολος ἀφοιωμένος στὸ θέμα του, μιλεί
σιγῇ, καθαρά, διοστρόγγυλα, ὡστε ὁ λόγος του νὰ
ἐκφράζῃ ὅλη του τὴ σκέψη. Αἰσθάνεται ποῦ μόνον
ἀγάπη γιὰ τὴν ἀλήθεια κρύβουν τὰ βαθη τῆς ψυχῆς
του. Στὴν δυμιλία του δὲ θὰ μείνῃ πολλὴν ὥρα σὲ
κοινὰ ζητήματα, θ' ἀνέβη πάντοτε ὡς τὶς ὑψηλό-
τερες σφαῖρες τῆς θίλικῆς. Ἡ ἐκφραση τοῦ προσώ-
που του, τὸ ἐνθουσιασμένο του βλέμμα, καθέ του
κίνημα, ὅλα δείχνουν μὲ πόσην εὐχαρίστηση μιλεῖ
γιὰ πράγματα ἔξω τῆς κοινῆς ζωῆς. Τὴν καλλίτερού
του ἀπόλαυση βρίσκει στὰ διαλεχτὰ βιβλία, ἐκεῖνα
ποῦ τὸν κάνουν νὰ σκέπτεται, γιατὶ ἡ σκέψη, καθώς
ἔλεγε, «μᾶς ἀνεβάζει σ' ἄλλη σφαῖρα, ἀμόλυντη»
Τὴ ζωὴν αὐτὴ τῆς ἀνώτερης σφαῖρας πάρα πολὺ
ἐχάρηκε καὶ ἡ φύση ἐνδικήθηκε τοῦ ἄνοιξες γρή-
γορα τὸν τάφο, ἀφίνοντας σ' ἐμές τὴ λύπη καὶ τὸν
καημό.

Σιμώνος αὐτὸν τὸν ἀπειρούν ἔρωτα πρός τὴν
Τέχνην ἐτρεφει γιὰ τὴν μυητρικήν του γῆ διάσπυρην ἀ-
γάπην. Τὴν Ἑλλάδαν εἶχε πάντα στὴν καρδίζαντα
στὰ χεῖλη, κι ὅπως ὁ Σολωμός τὴν ὄνταιρευθῆκε, ἔτσι
κι αὐτὸς τὴν ἐποθεῦσε. "Οσο εἰλικρινά ἔχχιρετο ἀ-
κούοντας τοὺς ζένους νὰ τὴν ἐπαινοῦν, τόσο κατά-
καρδχ ἐλυπεῖτο σὰν ἔχουε νὰ τὴν κατακρίνουν. "Ω-
πῶς θὰ ἐθλίβετο ὁ μακαρίτης ἢνταν ἐδῶ ν' ἀ-
κούσῃ ὅπως ἐμεῖς κάθε μέρα κι: ἀπὸ κάθε εἰδῶν ἢν
θρώπους νὰ περιφρονεῖται — καὶ δύως ἔδικα — νὰ
βρίζεται μὲ τόσην ἀναίδεια ἡ γωνιὰ ἵξεινται τὴν
ἀποιας κάθε πέτρα μᾶς εἶναι τόσον ἀγαπητή!

"Οταν είχε γίνη λόγος να έλθη στην Κέρκυρα χαρτοπαικτικός "Άδης, κάπιες ξένες ισομερίδες ή συνώδευσαν την είδηση με δυσάρεστα σχόλια που διμακαρίτης διέβασε. Και κατόπι ξέρων στη μέστη

τοῦ μαθήματος λέγει μὲν πιστεύουμένη φωνὴ «εἰδεῖς τί μᾶς λένε οἱ ξένοι;» καὶ εἰδα ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό του βαθύτατη λύπη, ὥμοιαν μὲν ἐκείνην ποῦ αἰσθάνθηκε σταυρῷ θάνατο τοῦ ἀδελφοῦ του. Δὲν εἴται πρακτικός, οὐχι, καὶ ἔκουσε τυχνάντα τὸ λένε. 'Αλλ' εἶχε ἡγρῆ, ἡγνότατη τὴν καρδία, καὶ εἶχε ἀμόλυντα τὸ χρόνοβαθμα τῆς ψυχῆς του. Μὲ κάπως ἐλαστικὴ συνείδηση θὰ ἔχει καὶ γρήματα. 'Αλλὰ δὲν τὰ ἔγινεψε ποτέ. Οἱ τελευταῖοι πόθοι ποῦ τοῦ γηνύορσα εἴται νὰ δημοσιεύῃ τὸ δάντη. Ή μελέτη ποὺ ἐσχεδίαζε θὰ εἴται ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα ἔργα του, γιατὶ ἐσπούδαζε τὸ δάντη ἀπὸ τὰ παιδικά του χρόνια. 'Αλλ' οἱ λογιώτεροι σύμβουλοι τοῦ κ. Μαρασλή τοῦ τὸ ἀρνήθηκαν, ἐπειδὴ δὲ δημοσιεύειν ἔργα σὲ ξένη γλώσσα, δηλαδὴ τὲ δημοσιεύκη.

Στὰ δυὸς τελευταῖα του ἔργα, τὸν Προμηθέα καὶ τὴν μετάφρασην τῶν ἴταλικῶν ποιημάτων τοῦ Σολωμού, ἡμπόρεσκ ν' ἀκολουθήσω τὴν ἑργασία του εἰς ὅλες τὰς λεπτομέρειες. Τὴν μετάφρασην καθίντας καὶ τὴν Μελέτην τοῦ Προμηθέα χάρισος κ' ἐτελείωσε στὸ διάστημα λίγων μηνῶν. Δυὸς τρεῖς μέρες ἡρῷον εἴχαμε ἀρχίσει τὴν μελέτην τοῦ δράματος μου λέγεται «Θάρηκη καὶ αὐτὸς», καὶ σὲ λίγες ἥδη μαθεῖς εἶγε τελεώσῃ τὸ πρῶτο σχέδιο τῆς μετάφρασης.

Ἄς ἀναλύσουν κι ἡς κρίνουν ὅλησι ἀρμοδιώτεροι

τὰ ἔργα του και τὴ δημιουργικὴ του ἐργασία ποῦ
τιμῆ τὴ σημερινή μας γραμματόλογία. Γιατὶ βέ-
βαια οἱ κριτικὲς του μελέτες, καθὼς κ' ἔκεινες τοῦ
Πολυύλου, κάνουν ἐξαίρεση στὴν κάπως ἀναιμική μας
γενεά.

Τις γραμμές αὗτές, ποῦ ἐγκάραξα ἀπ' ἄγραν, γιὰ τὸ δάσκαλό μου, τελειώνω μὲ τὴν εὐχὴν γλήγορα νὰ δημοσιευτοῦν τὰ ἔργα ποὺ ζητοῦσε.

Λειψία 3 Ὁκτωβρίου 1905

АР. ПОГАНМЕНОΣ

Κάπιος λογιώτατος πηγαίναμενος στὸ ὑποστατικό του,
ρωτοῦσε ἣν εἶναι καλὸ τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ γιὰν νὰ πιῇ.
Κι δταν αἱ ἀργάτες τοῦ ἐίπαν δτι εἶναι καλὸ γιατὶ κ' αἱ
γονέοις του ἀπ' αὐτὸ ἔπιγναν, δ λογιώτατος φώναξε:

— Καὶ πόσο μαχριῶν λαιμοὺς εἶχανε ποῦ μπορούσανε νὰ πιοῦν ἀπὸ τόσο βάθος;

καὶ τὸ ἀπόσνιν μέρος τοῦ κορμοῦ τῆς παρόμοια μὲν Γοργόνα, γιὰ τὴν ματιὰ της λέω καὶ τὴν τρομερὴ της θεωρία καὶ ἀντὶς μαλλιά εἶχε τὰ οἰδια τυλιγμένα στὸν πλεξοῦνδες γύρα στὸ λαιμὸν της καὶ μερικὰ κουλουριασμένα πάνου στοὺς ὄμφους της. Βλέπετε, εἶπε, πῶς ἀνατριχιάζω, φίλοι μου, καὶ τώρα ποῦ στος τὸ λέω;

Κ' ἐνῷ μᾶς τοῖλεγε μᾶς ἔδειχνε συνάμα τὸ Εφράστης τὰς τρίχες τοῦ χειροῦ του ὅρθιες ἀπὸ τὸ φέρων. Οἱ "Ιωνας ὄμως καὶ ὁ Δεινόμεχος καὶ ὁ Κλεόδημος καὶ" οἱ ἥλλοι σὰ γάχηρες τὸν κοιτάζουν καὶ μὲ τεντωμένα τὰ μάτια γέροι ἔνθρωποι, σεργουόμενοι ἀπὸ τὴν μύτην, προσκυνῶντας μὲ ταπεινούσην τέτοιον ἀπίστεφτο κολοσσό, γυναικαὶ μισθὸς στάδιο, ἐνα γιγαντένιο μπαμπούλα. Κ' ἦγεν στὸ ἀναμετεκτὸν στοχαζούμουν ποιοὶ ὅντας αἴτοι καὶ τοὺς νεκροὺς συναναστρέψουνται γιὰ τὸν τοὺς μάθουντες τὴν φιλοσοφία καὶ ἀπὸ πολλοὺς θρηξάζουνται. ἔχοντος μόνο στὶς θυσίες καὶ στὴ γενεαδίκα παραχλαζούν ἀπὸ τὰ μωρά, ἐνῷ κατὰ τὰλλοι ἀφοτοι εἰναι πιὸ ἐφοκολόσυρπτοι ἀπὸ κεῖνα στὸ ζέυς. Οἱ Δεινόμεχοι τουλάχιστο εἰπε :

— Γιὰ πέντε, Ἐρχόμενη, τὰ σκυλιά τῆς θεᾶς πόσο μεγάλα ἔτανε;

— Ψηλότερα, χποκρίθηκε κείνης, ἀπὸ τοῦ Ἰν-
τιάνικους ἐλέρχεται, μάθος κι ἔφτά και μαλλιαρή

— Πῶς σου φαίνεται αὐτὸς ὁ στίχος; δὲν εἶναι
φέρεται·

— Μάλιστα πολὺ ώραίος.
— "Ακουσε χ' έναν άλλον.

·Ανοιχτά πάντα κι ἔγραψα τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου.
«Δὲν αἰσθάνεσαι ἐδῶ κατέ ποῦ μόνον τὸ βιθὺν αἰσθη-
μα ποῦ οὐ Σολωμὸς εἶχε τῆς Τέχνης μποροῦσε νὰ
βρῇ;» Κ' ἐνῷ τὸ κουδούνι καλεῖ για τὸ μάθημα,
ἔξακολουθώ νὰ τὸν ἀκούω, ως ποῦ νὰ τοῦ θυμίσω
ὅτι ἐσήμανε.

Μὲ τέτοιον ἔρωτα πρὸς τὴν Τεχνήν, ἐπάσχετε μὲ καθεὶς τρόπο νὰ σπείρη στὴν καρδιὰ ὅσων τὸν ἐπληγαζαν τὴν ἀγάπην τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Εἴνεος νέος ποῦ ἀγαποῦσαν τὴν μάθησην ἐξητοῦσαν ὡς εὐτύχημα τὴν εὐκαιρία νὰ μιλοῦν μαζί του, καὶ ὅταν

ἔνοιωσεν ἀμέσως ὅτι τὸν εἶχανε ἀγιογυδητήσει, ἔκουσε πῶς ξεδικήθηκε καὶ ἐπίασε τὸν Ἀφρικάνο: ὅλη δηλαδὴ τὴν νύχτα ἔφερνε γύρω τὴν ἀβλήν ὁ κατακακούσιός της χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ βγῆ, σάματις νῦχτες πίσει μέσα σὲ λαζάριθμο, ὡς ποὺ ζημερόνοντας πιάστηκε ἔχοντας τὰ κλεψυμέτικα. Καὶ τότες, ἂμα τὸν ἐπιλασαν, ἔφχει σχι καὶ λίγες, κι ἀφοῦ ἔζησε λίγον καὶ φότο πέθανε κι ὅποι κακοῦ σοῦ θέλει, τρώγοντας καρτσικίες, καθὼς ἔλεγε, καθε νύχτα, ὡς ποὺ καὶ μελανχδες νὰ φαίνουνται: τὴν ἔλλην μέρα στὸ κορμί του. "Τοτερ' ἀπ' ἀφτά, ὦ Τυχιάδη, καὶ τὸν Πέλιχον ἀναγέλα καὶ νόμιμες ὅτι καὶ ἐγώ σαν κανένας συνομήλικος τοῦ Μίνωα δεν ξέρω τί λέω τώρα.

— Μά, Ἐφεράτη μου, τοῦ λέω, χροῦ τὸ χάλκινα
κωματικά εἶναι χάλκινα καὶ τὸ ἔργο τόχει κάμει ὁ
Δημήτριος ἀπὸ τὴν Ἀλωπεκῆ ποὺ δὲν εἶναι κανέ-
νας πλάστης θεῶν, παρὰ συθρόπινων χραλμάτωνε,
δὲ θὰ φοβηθῶ ποτὲ τὸ εἰδώλο τοῦ Πέλιγου, ποὺ
μήτε ζωντανὸ τονὲ σκιαχόμουνα πολύ, ἅμα μὲ φο-
βέοις.

— Κ' ἐγώ, Ἐφεράτη, ἔχω ἔναν Ιπποκράτην
χαλκωματένιον ισα μὲν μιὰ πήχη μεγάλο, ποῦ μόνον
ἄμα σθντη τὸ λυχνάρι, τριγυρίζει σ' ὅλο τὸ σπίτι
βιοντῶντας καὶ ἀναποδογυνούοντας τὰ ἑργαλεῖα καὶ